Johdanto lasten hyvään kohteluun Sospron lastenkodeissa

Tämä suunnitelma on laadittu yhteistyössä yksikön koko henkilöstön ja sinne sijoitettuna olevien lasten kanssa. Suunnitelma kertoo, miten tässä yksikössä tuetaan sijoitettujen lasten itsemääräämisoikeutta sekä vahvistetaan avoimuutta ja yhteisymmärrystä yhteisistä säännöistä ja yksikön toimintatavoista arjessa. Tämän suunnitelman laatimista ohjaa Sospron yhteinen Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma ohje.

Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma (Lsl 61b§)

KANKAANTAKA / ASUINYKSIKKÖ 4

1. Lapsen itsemääräämisoikeuden vahvistaminen, tukeminen ja ylläpito

Jokaisella on oikeus hyvään kohteluun. Meidän yksikössämme se tarkoittaa esimerkiksi seuraavia asioita.

Sinulla on oikeus vaikuttaa omaan elämääsi.
Voit kertoa omat mielipiteesi ja toiveesi kaikissa sinua koskevissa asioissa. Ohjaajat kuuntelevat sinua ja ottavat ajatuksesi huomioon päätöksissä.

Sinulla on oikeus tehdä valintoja arjessasi.
Voit esimerkiksi valita millaisia vaatteita käytät, sisustaa huoneesi sellaiseksi kuin haluat ja päättää miten vietät vapaa-aikaasi, kunhan se on turvallista ja sopii yksikön sääntöihin.

Sinulla on oikeus saada tietoa.
Mieltäsi askarruttavissa asioissa sinulla on oikeus kysyä ja saada vastauksia. Sinulla on myös oikeus saada tietoa oikeuksistasi ja velvollisuuksistasi.

Sinulla on oikeus yksityisyyteen ja omaan tilaan.
Yksikössä kunnioitamme omaa huonettasi, tavaroitasi ja henkilökohtaista koskemattomuuttasi. Niihin puututaan vain, jos turvallisuus tai laki sitä vaatii.

Lisäksi sinulla on:

- ★ Oikeus olla oma itsesi
- ★ Oikeus olla turvassa
- ★ Oikeus tulla kuulluksi
- ★ Oikeus lepoon, leikkiin ja vapaa-aikaan
- ★ Oikeus elää mahdollisimman terveenä ja saada tarvittaessa hoitoa
- ★ Oikeus omaan kulttuuriin, uskontoon ja kieleen
- ★ Oikeus ajatuksen- ja omantunnonvapauteen
- ★ Oikeus ystäviin
- ★ Oikeus harrastaa
- ★ Oikeus saada omaa käyttörahaa
- ★ Oikeus onnistua

2. Hyvä hoito ja kasvatus

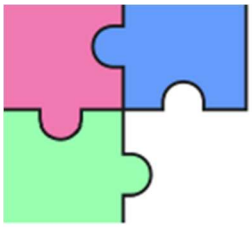
Hyvä hoito ja kasvatus tarkoittavat sitä, että sinun arkesi on turvallista, ennakoitavaa ja hyvinvointia tukevaa. Meidän yksikössämme se tarkoittaa seuraavia asioita:

- ☺ Yhteiset toimintatavat ja säännöt ovat jokaisen nähtävillä, ja sinulla on mahdollisuus vaikuttaa niiden sisältöön.
- ☺ Sinun kanssasi sovitaan tavoitteista, velvollisuuksista ja laaditaan tulevaisuuttasi tukevia suunnitelmia.
- ☺ Ohjaajat kohtaavat sinut myötätunnolla ja näkevät sinussa hyvän, vaikka ei olisi paras päiväsi.
- ☺ Jokainen kantaa vastuun omasta toiminnastaan ja sen seurauksista.
- ☺ Ohjaajat ovat tavoitettavissa ja läsnä sinua varten.
- ☺ Yksikön toiminta ei ole koskaan alistavaa, nöyryyttävää, provosoivaa tai perusoikeuksia rikkovaa.

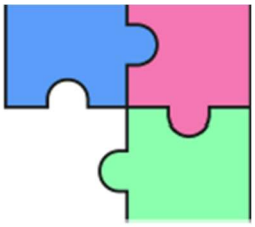

SOSPRO

PERIAATTEEMME LASTEN TUKEMISESSA

SOSPRO KANKAANTAKA 4

1. **Olemme läsnä**
   Kohtaamme sinut aidosti, kuuntelemme ja annamme aikaa.

2. **Näemme hyvän**
   Tunnistamme vahvuutesi ja sanoitamme niitä.

3. **Luomme turvallisen arjen**
   Pidämme arjen johdonmukaisena, ennakoitavana ja selkeänä.

4. **Tuemme kasvua**
   Tuemme koulunkäyntiäsi, vastuullisuuteen kasvamistasi ja itsenäistymistäsi.

5. **Tiedostamme kokemusten vaikutuksen nykyhetkeen**
   Pyrimme ymmärtämään käyttäytymisesi taustatekijöitä ja kohtaamme sinut myötätunnolla.

6. **Vahvistamme taitoja**
   Vahvistamme arjen taitojasi sekä vuorovaikutus- ja tunnesäätelytaitojesi kehittymistä.

7. **Rakennamme onnistumisia**
   Luomme tilanteita, joissa voit kokea onnistumista.

8. **Toimimme yhdessä**
   Teemme suunnitelmallista omaohjaajatyötä ja aktiivista yhteistyötä läheistesi kanssa.

9. **Luomme toivoa**
   Kannustamme ja vahvistamme uskoasi tulevaisuuteen.

SOSPRO

3. Mitä ovat rajoitustoimenpiteet

Rajoitustoimenpiteet ovat viimesijaisia keinoja pyrkiä turvaamaan sinun kasvusi ja kehityksesi. Ensisijaisesti käytetään kasvatuksellisia käytäntöjä, joista keskustellaan kanssasi. Mikäli rajoitustoimenpiteisiin on ryhdyttävä, on keinoista valittava aina lievin mahdollinen vaihtoehto ja rajoitustoimenpide on lopetettava heti, kun se on mahdollista.

Rajoitustoimenpiteiden tavoite on turvata sijaishuollon tarkoituksen toteutuminen ja samalla sinun itsesi tai toisen henkilön suojaaminen. Rajoitustoimenpiteitä käytettäessä voidaan joutua puuttumaan joihinkin sinun perusoikeuksiisi, jotta voidaan turvata tärkeimpien perusoikeuksien toteutuminen, kuten oikeus turvallisuuteen.

Sinulla itsellä on suurin valta vaikuttaa rajoitustoimenpiteisiin tekemällä yhteistyötä, noudattamalla sääntöjä ja pyytämällä apua ennen kuin tilanteet kasvavat liian vaikeiksi pärjätä yksin.

Luettelo yksikössä käytettävistä rajoitustoimenpiteistä:

- Lsl 62 § Yhteydenpidon rajoittaminen
  - Sinun ja toisen henkilön välistä yhteydenpitoa, kuten puheluita, rajoitetaan tietyksi aikaa
- Lsl 65 § Aineiden ja esineiden haltuunotto
  - Hallussasi olevat päihteet tai muut vaaralliset esineet otetaan sinulta pois
- Lsl 67 § Lähetyksen luovuttamatta jättäminen
  - Jos sinulle on tullut epäilyttävä lähetys, sitä ei välttämättä luovuteta sinulle
- Lsl 66 § Henkilöntarkastus
  - Jos ohjaajille herää epäilys, että kannat mukanasi päihteitä tai muita vaarallisia esineitä, voidaan sinun laukkusi/reppusi/taskusi tarkastaa
- Lsl 66 a § Henkilönkatsastus
  - Jos ohjaajille herää epäilys päihtymyksestä, voidaan sinut puhalluttaa tai ottaa virtsasta huumeseula
- Lsl 67 § Omaisuuden, lähetysten ja tilojen tarkastaminen
  - Jos ohjaajille herää epäilys, että sinulla on hallussasi päihteitä tai muita vaarallisia esineitä, voidaan huoneesi ja tavarasi tarkastaa
- Lsl 68 § Kiinnipitäminen
  - Jos yrität satuttaa itseäsi, muita tai rikkoa paikkoja, sinua voidaan pitää kiinni ja auttaa rauhoittumaan
- Lsl 69 § Liikkumisvapauden rajoittaminen
  - Vapauttasi liikkua ilman ohjaajaa yksikön ulkopuolella rajoitetaan tietyksi aikaa
- Lsl 69 a § Luvatta laitoksesta poistuneen lapsen palauttaminen
  - Jos ole hatkareissulla voidaan sinut hakea takaisin yksikköön

3.1 Miten yksikössä varmistetaan lasten ja aikuisten turvallisuus

Me ohjaajat pyrimme pitämään arjen turvallisena, jotta sinä voit tuntea olosi hyväksi. Sinulla on oikeus olla turvassa sekä fyysisesti että henkisesti. Ohjaajat käyttävät radiopuhelimia, joilla he voivat pyytää apua tarvittaessa.

Omaohjaaja tekee yhdessä sinun kanssasi tuki- ja turvallisuussuunnitelman. Siinä mietitään keinoja, joiden avulla vaikeat tilanteet eivät pääse eskaloitumaan. Käymme myös aina jälkeenpäin läpi, mitä on tapahtunut ja mitä voimme tehdä seuraavalla kerralla toisin. Samalla keskitymme siihen, mikä sinulla sujuu hyvin ja missä olet hyvä.

Turvallisuudesta puhutaan avoimesti, ja jos tunnet olosi epävarmaksi, voit kertoa siitä. Jos joku käyttäytyy uhkaavasti tai puhuu sinulle sopimattomasti, ohjaajat puuttuvat siihen ja auttavat sinua ilmaisemaan tunteesi ja ajatuksesi rakentavalla tavalla.

3.2 Miten yksikössä pyritään ennaltaehkäisemään rajoitustoimenpiteiden käyttöä

Yksi tärkeimmistä asioista on, että meillä on selkeät säännöt ja sopimukset. Me rakennamme sinun kanssasi luottamusta, koska mitä paremmin me tunnemme sinut, sitä helpompaa ja turvallisempaa yhdessä toimiminen on. Luottamus auttaa sinua käsittelemään vaikeita tunteita ja harjoittelemaan niiden hallintaa.

Ennen kuin käytämme rajoituksia, puhumme kanssasi ja annamme sinulle mahdollisuuden muuttaa käytöstäsi. Jos tarvitaan, käytämme ennen rajoitustoimenpiteiden asettamista kasvatuksellisia keinoja, jotka auttavat sinua oppimaan ja järjestämään asiat paremmin. Esimerkiksi voit sopia omaohjaajan kanssa palauttavasi puhelimesi illaksi, jotta unirytmi pysyy kunnossa.

3.3 Miten yksikössä käytetään rajoitustoimenpiteitä

Rajoituksia käytetään vain, jos olet huostaanotettu tai sijoitettu kiireellisesti. Ne tehdään sinun turvaksesi ja suunnitellaan ikäsi, kehityksesi, kulttuurisi ja uskonnolliset näkemyksesi huomioiden. Rajoitus on aina viimeinen keino, eikä sitä käytetä rangaistuksena. Sinua kohdellaan kunnioittavasti koko ajan ja sinulla on oikeus kertoa mielipiteesi ennen rajoitusta, sen aikana ja jälkeen. Rajoituksen tarvetta arvioidaan jatkuvasti ja se lopetetaan heti, kun sitä ei enää tarvita.

Kun rajoitustoimenpiteitä käytetään, otetaan aina huomioon sinun turvallisuutesi, muiden lasten turvallisuus ja henkilökunnan turvallisuus. Ohjaajilla on koulutus ja osaaminen rajoitusten turvalliseen toteuttamiseen. Lisäksi ohjaajien osaamista ylläpidetään säännöllisellä koulutuksella liittyen turvallisuuteen, lastensuojelulakiin ja rajoitustoimenpiteisiin.

3.4 Miten yksikössä toimitaan rajoitustoimenpiteiden käytön jälkeen

Kun rajoitustoimenpiteitä käytetään, ohjaaja kirjaa tilanteen ylös Nappulaan. Siihen merkitään, mitä tapahtui, miksi rajoitus tehtiin ja mitä sinä ajattelit tilanteesta. Rajoituksen jälkeen keskustelemme kanssasi siitä, mitä tapahtui, ja pohdimme yhdessä, miten voitaisiin toimia eri tavalla, jotta samanlaisia tilanteita ei syntyisi. On tärkeää, että ymmärrät, miksi rajoitus tehtiin ja mitä syitä siihen oli.

Kirjaukset rajoitustoimenpiteestä käydään sinun kanssasi läpi ja ne lähetetään vanhemmillesi ja sosiaalityöntekijällesi. Jokaisesta rajoituksesta tehdään myös kirjallinen arvio. Siinä sinulla on mahdollisuus kertoa oma näkemyksesi rajoituksen tarpeesta ja ohjaajien toiminnasta tilanteessa.

Jos muut nuoret ovat sattuneet näkemään tilanteen sinua rajoittaessa, voidaan siitä puhua yleisellä tasolla. Sinun henkilökohtaisia asioitasi ei kuitenkaan kerrota kenellekään. Keskustelun tarkoitus on, että kaikki yksikössä tuntevat olonsa turvalliseksi ja ymmärtävät, että rajoitustoimenpiteellä pyritään rauhoittamaan tilanne eikä satuttamaan ketään.

4.5 Lapsen ohjaaminen muutoksenhaun ja kantelun osalta

Kun olen yli 12-vuotias, voit pyytää muutosta sinua koskeviin päätöksiin ja tehdä muistutuksen, jos koet tulleesi kohdelluksi väärin (23§ 812/2000).

Osa rajoituksista on valituskelpoisia. Sinulle kerrotaan aina, miten voit valittaa hallinto-oikeuteen.

Jos olet tyytymätön saamasi palvelun laatuun tai kohteluun, voit keskustella asiasta sosiaaliasiavastaavan kanssa. Hän neuvoo sinua ja auttaa selvittämään tilanteen, mutta ei tee päätöksiä puolestasi.

Alueesi sosiaaliasiavastaava:

- **Pirkanmaa:** Sanna Juurakko ja Taija Mehtonen, 040 504 5249,
- **Varsinais-Suomi:** 02 313 2399, ma-pe 10–12 ja 13–15
- **Länsi-Uusimaa:** Jenni Henttonen, Terhi Willberg ja Anne Hilander, 029 151 5838, ma klo 10-12, ti-to klo 9-11

Jos listasta ei löydy alueesi sosiaalivastaavaa voit pyytää ohjaajilta apua tiedon selvittämiseen.

Jos sinua on kohdeltu väärin tai ohjaajat eivät noudata lakia, voit tehdä kantelun eduskunnan oikeusasiamiehelle. Voit tehdä sen myös nimettömänä. Kantelun voi lähettää sähköpostiin oikeusasiamies@eduskunta.fi.

4. Suunnitelman laadinta, päivittäminen ja yksikön asiakkaiden tiedottaminen

Kankaantaassa käymme sinun kanssasi läpi Hyvän kohtelun suunnitelman, kun tulet yksikköön. Lapset saavat itse osallistua sen tekemiseen. Suunnitelmaa tarkistetaan ja päivitetään vähintään kerran vuodessa tai tarvittaessa useammin yhdessä kanssasi.

Kun suunnitelmaa päivitetään, asiakkaiden ajatukset ja kommentit otetaan huomioon. Yksikön seinällä näkyy myös asiakkaiden näkemyksiä siitä, mitä hyvä kohtelu tarkoittaa.

Suunnitelma on näkyvillä yksikössä kaikille, ja siitä lähetetään kopio tiedoksi sosiaalityöntekijälle, joka vastaa sijoituksestasi.

Hyvän kohtelun suunnitelman päivitys:

Aika: 06.04.2026

Paikka: Nokia

Hyväksyjä: Tuula Riippi, yksikön johtaja

